[2020] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 14

ਦੇਸ਼ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਬਾਲਕੀਸ਼ਨ (ਡੀ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਐਮ. ਐਸ. ਰੋਹਿਨੀ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2020 ਦਾ 433)

20 ਜਨਵਰੀ, 2020

[ਐੱਸ. ਏ. ਬੋਬਡੇ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਜਾਂ VIII, ਪੜ੍ਹੋ 1-ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ, ਜੋ ਭਰਾ ਹਨ, ਵਿਚਕਾਰ 17.03.2017 ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਲ ਨੂੰ 7.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਸਮਝੌਤਾ ਮਾਣਯੋਗ ਨਹੀਂ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਓਕੂ ਟੈਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅੱਠਵੇਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ-ਵਿਵਾਦ 2015 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"।ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ-ਉਸ ਨੂੰ 01.05.2017 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਇਹ ਸਿਰਫ 02.11.2017 ਨੂੰ ਸੀ, ਓਆਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਅਧੀਨ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਕਸਟੈਂਡੇਬਲ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 95 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅੱਠਵਾਂ, 1 ਪੜ੍ਹੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ-ਸਿਰਫ਼ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ - ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਜਾਂ. VIII, ਰੀਡ 1 ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼/ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ – ਕਾਨੂੰਨੀ

ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਓਕੂ ਟੈਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। - ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਉਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ-ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 02.11.2017 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ (ਜਿਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ – ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015-ਉਪ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਅਤੇ 16. ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015-ਉਪ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਅਤੇ 16-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਸੋਧ – ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਾਸਨ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ.-ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908-ਜਾਂ ਦੇ ਅਸੰਸ਼ੋਧਿਤ/ਮੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਅੱਠਵਾਂ, 1 ਪੜ੍ਹੋ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਾਸਨ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਣ-ਸੋਧੇ (ਜਾਂ ਮੂਲ) ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਇੱਕ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 11,12 ਅਤੇ 14] [20-ਡੀ-ਈ; 21-ਏ-ਬੀ; 21-ਈ-ਐੱਚ]

ਐਟਕਾਮ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਾਈ. ਏ. ਚੁਨਵਾਲਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (2018) 6 ਐਸਸੀਸੀ 639

1.2 ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਅਣ-ਸੁਧਾਰਿਆ ਆਰਡਰ VIII ਰੂਲ 1 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੱਥ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸਰਗਰਮ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਦੇਰੀ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ 01.05.2017 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 15.05.2017 ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ VIII ਰੂਲ । ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 31.05.2017 ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ 30.07.2017 ਤੱਕ. 'ਮੂਲ' ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ 18.09.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 11.10.2017 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਿਰਫ 02.11.2017 ਨੂੰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਧਾਉਣ ਯੋਗ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 95 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 03.11.2017 ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16-18] [22-ਏ-ਜੀ]

1.3 ਇਹਨਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਬਚਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ. ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤਰਕ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਬਣਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਓਕੂ ਟੈਂਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਨਰਮ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 02.11.2017 (ਜਿਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅੱਗੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ। 25, 000/- ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19,21,23] [22-ਜੀ-ਐੱਚ; 23-ਏ-ਈ]

ਓਕੂ ਟੈਂਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੰਗੀਤ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 6601; ਸਲੇਮ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਟੀ. ਐੱਨ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2005) 6 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 344: [2005] 1 ਸਪਲਾਈ। ਐੱਸਸੀਆਰ 929; ਮੈਸਰਜ਼ ਐੱਸਸੀਜੀ ਕੰਟਰੈਕਟ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐੱਸ. ਚਮੰਕਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 2019 ਐਸ. ਸੀ. 2691-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2005] 1 ਪੂਰਕ ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ 929 ਪੈਰਾ 8

ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2019 ਐੱਸਸੀ 2691 ਪੈਰਾ 13

(2018) 6 ਐੱਸ.ਸੀ.ਸੀ. 639 ਪੈਰਾ 14 ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2020 ਦੇ 433.

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 26.11.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਐਮ) ਨੰ. 2018 ਦੇ 1370.

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਨਿਲੇਂਦਰ ਪਾਂਡੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਪਰਨਾ ਝਾਅ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ:

ਨਿਰਣਾ

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 26.11.2018 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀਪੀਸੀ") ਦੇ ਆਰਡਰ VIII ਰੂਲ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੱਥ

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਭਰਾ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਨੰ. 142 ਦੇਵਲੀ ਪਿੰਡ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ।

ਹੇਠਲੀ ਮੰਜ਼ਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਕੋਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਸੀ।

4. ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਰਵਰੀ 2017 ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਲ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 17.03.2017 ਨੂੰ 7.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 13.04.2017 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ.

5. ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੇ ਮਿਤੀ 17.03.2017 ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਕਲਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ @18% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਨਾਲ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 01.05.2017 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ 15.05.2017 ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 17.07.2017 ਨੂੰ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 18.09.2017 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਖਰੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 3,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅੰਤਮ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 11.10.2017 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਈ ਪਾਸ ਓਵਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਵਕੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ (ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਾਗਤ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 03.11.2017 ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਪੀੜਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ 120 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਓਕੂ ਟੈਂਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸੰਗੀਤ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ [1] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ 120 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵੇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਓਕੂ ਟੈਂਕ (ਉਪਰੋਕਤ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ' ਤੇ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਗ਼ੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਯਮ 1 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਲੇਮ ਵਕੀਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਟੀ. ਐੱਨ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ [2] ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ।

9. ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ

[1]2016 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਡੈਲ 6601

[2](2005) 6 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 344

ਇੱਕ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ; ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਉਸ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇ।

10. ਇਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਰਡਰ VIII ਰੂਲ । ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਈ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਤਰ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ

11. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 16 ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਪਬੰਧ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਃ

"16. ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908 ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ।—(1) ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ, ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਵਪਾਰਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁੱਲ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ।

(3) ਜਿੱਥੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ, 1908 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1908 (1908 ਦਾ 5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਗਈ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਗੇ।

12. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਾਸਨ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਣ-ਸੋਧੇ (ਜਾਂ ਮੂਲ) ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

13. ਓਕੂ ਟੈੱਕ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦਾ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਐੱਸ. ਸੀ. ਜੀ. ਕੰਟਰੈਕਟ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਕੇ. ਐਸ. ਚਮੰਕਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਲਿਮਟਿਡ, 3 ਪਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਐਟਕਾਮ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਵਾਈ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਏ. ਚੁਨਵਾਲਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, 4 ਕੋਲ ਮੈਦਾਨ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਯਮ ।, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦੇਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

15. ਇਸ ਲਈ ਆਓ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ? ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਦੇਵਲੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਇੱਕ ਮੰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਪਾਰਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ, 2015 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਸੀ) ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (vii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਅਚੱਲ ਸੰਪਤੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ "ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਵਣਜ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ"। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰਕ ਵਿਵਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

[3]ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2019 ਐਸ.ਸੀ 2691

[4](2018) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 639

16. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਅਣ-ਸੋਧਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵਾਂ ਨਿਯਮ 1 ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਾਂ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਂਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਰਜ਼ੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ VIII ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਸਰਗਰਮ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਕਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਂ ਦੇਰੀ, ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

17. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ 01.05.2017 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 15.05.2017 ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਆਰਡਰ VIII ਰੂਲ । ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ 31.05.2017 ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ 30.07.2017 ਤੱਕ. 'ਮੂਲ' ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 90 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ 18.09.2017 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਖਰੀ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 11.10.2017 ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

18. ਇਹ ਸਿਰਫ 02.11.2017 ਨੂੰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਅੱਠਵੇਂ ਨਿਯਮ 1, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਧਾਉਣ ਯੋਗ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 95 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 03.11.2017 ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

19. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਬਚਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤਰਕ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਆਮ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਕਰਤੱਵ ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।

20. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਰੁਟੀਨ ਮੁਆਫ਼ੀ ਅਤੇ ਘੋੜ੍ਹਸਵਾਰ ਰਵੱਈਆ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਡੈਕਟ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟਾਲਣਯੋਗ ਦੇਰੀ, ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਅਤੇ ਹਫੜ੍ਹਾ-ਦਫੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਣਜ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ।

21. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਹ ਦੇਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਲੋੜ੍ਹੀਂਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਓਕੂ ਟੈੱਕ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। (ਉਪਰੋਕਤ)

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 02.11.2017 (ਜਿਵੇਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

23. ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler